

Nytt med tidvis tjänst

Tidvis tjänstgöring är ett nytt begrepp som hörts mycket kring Försvarsmakten den senaste tiden. I det nya insatsförsvaret blir tidvis tjänstgörande soldater den största yrkeskategorin, och Försvarsmakten satsar nu mycket på rekryteringen av dem.

Försvarets förändring påverkar inte bara Försvarsmakten utan hela samhället, och där har vi en gemensam uppgift i att kommunicera vad förändringarna innebär. De tidvis tjänstgörande har en civil karriär, arbete eller studier, men samtidigt ett yrkesengagemang i Försvarsmakten där de då och då tjänstgör vid övningar eller insatser. Man kan jämföra det med reservofficerssystemet, fast nu tillämpat även för soldater. Än finns inte allt författningsstöd på plats för det nya systemet, men på departementsnivån jobbar man hårt med detta och vi räknar med det ska vara klart vid halvårsskiftet 2012. I väntan på att kunna anställa fullt ut skriver vi nu så kallade interimskontrakt.

Redan i somras genomförde Lv 6 som första förband i landet en krigsförbandsövning med tidvis tjänstgörande. Många av deltagarna gjorde detta på sin semester eller sitt sommarlov! Den höga motivationen är fantastisk, men på sikt behöver vi det lagstöd som ska ge dem rätt till tjänstledighet för tjänstgöring i Försvarsmakten.

Försvarsmakten i Halmstad har bjudit in de senaste årens värnpliktiga till en informationsdag om tidvis tjänst och räknar med att många fler kontrakt kommer att skrivas.

Vi har också bjudit in näringslivet till en träff för att inleda en dialog med företagare och arbetsgivare om vad det nya systemet kommer att innebära för dem. Vi är övertygade om att det våra soldater får med sig från Försvarsmakten också uppskattas av civila arbetsgivare, och vill berätta mer om det. Det kan gälla till exempel förmåga att arbeta under hård press, fysisk träning eller utbildning på tunga fordon.

De avsiktsförklaringar vi tecknat med Halmstads kommun och Högskolan i Halmstad är också viktiga pusselbitar i uppbyggnaden av det nya insatsförsvaret – det som är allas vår angelägenhet.

Lennart Klevenparr
Chef för Lv 6 och Halmstads garnison

Startskott för ett fördjupat samarbete

Rektor Mikael Alexandersson och garnisonschef Lennart Klevenparr samarbetar. Foto: Linda Lundell

Försvarsmaktens nya insatsförsvaret med anställda soldater ställer helt nya krav men erbjuder också nya möjligheter för både garnisonen och Högskolan i Halmstad. Nu har de tecknat en avsiktsförklaring för nya samarbeten inom områden som kompetensutveckling och karriärväxling för soldater, meritvärdering, bo-städer och projektsamarbeten.

– Det nya insatsförsvaret är inte bara en försvarsreform, det är också en samhällsreform, och därför skriver vi avsiktsförklaring med Högskolan, liksom vi tidigare skrivit med Halmstads kommun, säger Anders Svensson, ställföreträdande regementschef vid Lv 6.

Försvarsmakten och Högskolan i Halmstad har samverkat i mer än 15 år, både i Halmstad och på nationell nivå. Närheten i samarbetet lokalt har gjort att kulturbarriärer mellan akademi och försvar har minskat väsentligt. Samarbetet har bland annat bestått i att Högskolan och garnisonen har bedrivit utbildningar tillsammans, både för personal inom Försvarsmakten och inom Högskolans ordinarie utbud. Men övergången från ett värnpliktsförsvaret till ett frivilligt rekryterat försvar innebär också att behovet av att samarbeta förändras. Både garnisonen och Högskolan i Halmstad har intresse av ett fördjupat samarbete kring både utbildning, kompetensutveckling, infrastruktur och studie-/forskningsprojekt. Att teckna avsiktsförklaringen blir nu startskottet för de nya samarbetsformerna.

– Vi tar nu samarbetet ytterligare ett steg och befäster långsiktigt vår intention att

samarbeta med Halmstads garnison, till exempel genom gemensamma forskningsprojekt. Teknikprojekt kopplade till Försvarsmaktens tekniska skola och ledarskapsfrågor är exempel på intressanta utvecklingsområden, säger Högskolans rektor Mikael Alexandersson.

Samarbetat tidigare

Ledarskapsutbildningar är ett område där samarbetet pågått sedan länge. Lektorn i ledarskap Pia Ulvenblad talade lyriskt om kursen "Utvecklande Ledarskap i Fält" (ULF), där civila ledarskapsstudenter genom ett dygns utmaningar i fält får en bättre självkännet, och ledarskapslärare Magnus Möller konstaterade nöjd att ett av de gamla värnpliktsystemets samarbetsprojekt nu kommer igen i ny form: LING (ledarskap på individ- och gruppnivå) – som kommer att ge anställda soldater/gruppchefer möjlighet att genomföra en ledarskapskurs med inriktning på gruppprocesser, ledarskap, stress och motivation, kopplat till sin befattning.

– Det innebär att Försvarsmakten tar ansvar för att ge soldater och gruppchefer något med sig ut i yrkeslivet från tiden hos oss, säger Magnus Möller.

Samtidigt som avsiktsförklaringen under tecknades vid en ceremoni fanns rekryteringsofficerare från FMTS och Lv 6 på Högskolan för att informera studenter om de nya möjligheterna till tidvis tjänstgöring i Försvarsmakten vid sidan om studierna.

– Vi har fått ett positivt bemötande, säger Kristoffer Eriksson från Lv 6, och många kände inte till tidvis tjänstgöring, så detta var ett bra tillfälle för oss att informera om det.

Selma Sedelius

Nya tekniker på väg in

– Det har varit klockrent! Jag rekommenderar verkligen andra att gå den grundläggande militära utbildningen, förklarar Alexander Olsson efter att han, och ett 40-tal rekryter från livkompaniets två GMU-plutoner, genomfört utryckningsceremonin.

Alexander Olsson, 20, och Johan Rydén, 23, har mycket gemensamt. De har inte bara klarat av den grundläggande militära utbildningen, GMU, vid samma pluton. De är också båda från Göteborg och de ser båda fram emot en fortsatt utbildning inom tekniskt tjänst på Försvarmaktens tekniska skola (FMTS).

Johan ska utbilda sig vidare till fordonsmekaniker, medan Alexander riktar in sig mot vapenmekaniker. Av rekryterna på GMU-plutonen med teknisk inriktning börjar 16 av 17 en anställning på FMTS.

– Fordonsmekaniker var inte min tanke när jag mönstrade, men det är ett val som vuxit fram under tiden här och det känns rätt, säger Johan Rydén.

I tre månader har de fått en intensiv grundläggande militär utbildning.

– Vi har varit ett riktigt gött gäng, säger Johan på sin göteborgska. Jag hade stora förväntningar på GMU:n, men de har faktiskt överträffats.

– Att vi legat ute i fält och övat så mycket har gjort att jag uppskattar andra saker mer, fortsätter Alexander. Att få en ledig helg till exempel. Jag har till och med längtat efter en natt på logementet, skrattar han.

Av de 22 rekryter som gått GMU med inriktning hemvärn, kommer 21 att skriva kontrakt med någon hemvärnsbataljon.

– Det är ett mycket bra utfall och de nya soldaterna är ett välkommet tillskott på bataljonerna, säger Lars Lindén, chef för utbildningsenheten. Att så många väljer att gå vidare är ett kvitto på att vi har en bra utbildning.

FMTS chef, Lennart Axelsson, tackade rekryterna för deras insatser under GMU:n. Flera av dem kommer nu få överste Axelsson som chef.
Foto: Christian Lövgren

Tekniker prövas under press

Gösta Malmqvist står post för att bevaka en radarstation. Foto: Selma Sedelius

Efter en natts marsch på tre mil har de tio blivande marinteknikerna nått målet för sin uppgift – en radarstation på Ringenäs skjutfält. Nu ska den lagas och bevakas, utan att hungern och tröttheten tar över.

Det är de tio studerande på specialistofficersutbildning med inriktning Tekniker Sjö vid FMTS som har en veckas övning i fält. Syftet är att tillämpa de teoretiska kunskaper de fått i både teknik och ledarskap/gruppdynamik i en övning där både kropp och psyke utmanas mer än vanligt. De ska också få träna sina soldatfärdigheter.

– Meningen är att de ska flytta sina gränser och därigenom öka sin självkännet, säger övningsledare Marcus Wallberg.

Övningen startade på sjöövervakningscentralen i Göteborg. Det startade som ett studiebesök och slutade med en ordervning: bege er till insatsområdet där en radarstation slutat fungera, skaffa underrättelser och sätt den i drift om möjligt, annars se till att forsla bort viktig materiel. Nu har gruppen efter både stridsbåtfärd och fotmarsch nått Ringenäs utanför Halmstad, hittat radarstationen och organiserat sig i olika pass för vila, mat, bevakning och lagningsarbete.

Knyter ihop säcken

Vid en rad arbetsstationer får de nu prova olika tekniska moment som hjulbyte på lastbil, lödning och skärbränning. Jonathan Lundqvist har just skarvat ihop två plåtbitar med hjälp av borr och popnit och får beröm av momentövningssledaren.

– Det är kul att knyta ihop säcken från lektionerna, säger Jonathan om övningen. Men det märks när man inte får sova, man blir lite seg i skallen.

En bit bort står Ida Karlsson med en skärbrännare för att skära av en järnbalk.

– Det är ju detta vi är här för, att få köra den tekniska delen, säger hon. Och det är bra att den blandas in när vi är lite trötta, så man får se hur kroppen och huvudet fungerar då.

Än har hon inte märkt någon större skillnad på hur hon klarar att lösa uppgiften, men så är övningen inte heller över än. Mycket riktigt, under en ny båtfärd ett dygn senare måste båten överges och gruppen får tillbringa hela natten på en livflotte i havet, med bara nödproviant, och till sist simma i land. På utvärderingen är det en trött skara som samlas, men nöjd med att ha genomfört övningen.

– Nu vet man att man utan problem kan vara vaken 26 timmar i sträck, bara man håller igång, säger Hugo Danielsson.

Nu tar den delen vid när de studerande tillsammans med ledarskapslärarna ska ge varandra återkoppling på hur de agerat – vad hände i gruppen och med individerna under de olika utmaningarna?

– Meningen är att vi ska lyfta dem som individer, och stödja dem i att både ge och ta feedback, säger övningsledare Markus Wallberg. De kommer ju som specialistofficerare att vara både tekniker och chefer, och den här övningen ska vara ett led i deras personliga utveckling.

Selma Sedelius

Svenskt luftvärn har stor försvareffekt

Övningen Joint Warrior satte materiel och personal på hårda prov. Foto: Alexander Benson

Luftvärnsregementet Lv 6 levererade övertygande försvarsförmåga på den multinationella luft-, sjö- och markstridsövningen Joint Warrior i Skottland. Det är främst systemen för luftlägesinformation som imponerar tillsammans med kunskap att tolka luftläget och skapa beslutsunderlag för insats mot en angripare.

Trots svåra väderförhållanden har den svenska styrkan visat att de skickligt hantlar den högteknologiska utrustningen. Med kunskap och erfarenhet får de information från radarenheter att strömma i nätverk och radiolänkar över stora avstånd till stridsledningen.

Vid flera tillfällen under övningen har det svenska förbandet haft uppgiften att försvara skyddsobjekt mot fiendliga luftanfall. – Det är ju en svensk paradgren, med vår utrustning och kunskap är vi mycket farliga för en angripare säger bataljonchef Torkel Nordwall.

GSS/K och GSS/T tillsammans

De flesta svenska soldaterna i övningen är kontinuerligt tjänstgörande soldater (GSS/K) vid 61:a luftvärnsbataljonen. Men även 62:a luftvärnsbataljonen, som till allra största delen består av tidvis tjänstgörande soldater (GSS/T) deltar.

Tommy Sahlen är tidvis tjänstgörande på 62:a luftvärnsbataljonen och deltar som fordonsförare på skottlandsövningen.

– Det har varit lätt att komma in i förbandet

eftersom jag känner många och kan mitt fordon sedan tidigare övningar med bataljonen och från insatsen i Kosovo.

Nu rattar Tommy en pansarterrängbil 203, ett nätt fordon på drygt 20 ton jämfört med den 60-tons timmerlastbil han kör till vardags. Det är mycket troligt att Lv 6 fortsättningsvis kommer att kalla in tidvis tjänstgörande soldater för att förstärka befintliga verksamheter när det saknas resurser.

Ömsesidigt kunskapsutbyte

Efter att luftvärnssystemen hade visats och jämförts var man snabbt inne på att diskutera allt från personlig utrustning via fordon till dygnsportioner av mat så kallade Field Rations.

– Det är bra och mycket praktiskt med rations men man blir trött på att äta ur en påse efter tio dygn och när vi jämförde innehållet i de olika påsarna så såg de alla ut som den skotska nationalrätten haggis, men med lite olika smaker, säger Tommy Sahlen.

– De brittiska soldaterna är mycket proffsiga i sin yrkesroll och vi kan lära oss mycket av dem när det gäller soldatkunskaper och färdigheter. Samtidigt skall vi vara mycket stolta över vår materiel och våra metoder, säger bataljonchef Torkel Nordwall.

– Jag har från mina brittiska kollegor fått mycket bra feedback om vår insats i övningen och självklart är jag mycket nöjd med vad vi levererat avslutar han.

Bo Eriksson

Förbättrat veteranstöd i Halmstad

Under 2011 stärker Försvarsmakten stödet till alla medarbetare som tjänstgör i internationella insatser både före, under och efter insatsen. Genom samarbete med bland annat Svenska Soldathemsförbundet utvecklas också stödet till de anhöriga. Under torsdagen invigdes ett nytt familjestödscentrum på Soldathemmet i Halmstad.

– Nu är vi ett av landets sex certifierade familjestödscentrum – det enda söder om Skövde, konstaterar Mikael Larsson, chef för Soldathemmet i Halmstad. Jag ser fram emot samarbetet med garnisonens förband. Det som förbanden och de anhöriga efterfrågar ska vi försöka bidra med.

Försvarsmaktens omstrukturering innebär bland annat att det inte längre finns en särskild utlandsstyrka som sätts ihop inför varje insats. Idag är det samma förband som verkar hemma som i utlandet. Det innebär att ansvaret för stödet till veteraner och deras familjer numer ligger på varje förband lokalt. Stödet ska finnas nära de anhöriga.

– Närheten är viktig, säger Linda Bremer, första tekniska bataljon. När min man tidigare var ute i insats blev jag inbjuden till anhörigträff i Göteborg eller Stockholm – det var för långt bort. Jag åkte aldrig dit.

Ny roll för Soldathemmet

Förbanden anställer nu psykologer och inriktar personalhandläggare mot rehabilitering. De har också utsett veteransamordnare och kontaktpersoner för de olika ideella organisationer som stödjer veteraner. En av dessa är Soldathemmet, vars roll har förändrats och nu tar nya steg för att stödja familjen runt den som är i utlandstjänst.

Att vara ett certifierat familjestödscentrum innebär att Soldathemmet uppfyller vissa kriterier, bland annat att man kan erbjuda servering och samlingslokal, men också barnaktiviteter vid till exempel anhörigträffar.

– Stödet är riktat till hela familjen, ung som gammal – alla är välkomna, försäkrar Mikael Larsson.

Lv 6 vetransamordnare Klas Eldholm och Soldathemmets chef Mikael Larsson.

Foto: Charlotte Pettersson

GMU siktar framåt mot 2012

Klockan 12, skytt nedkämpad, skriker rekryten. Deltagarna i utbildningsfältövningen studerar ett examinationsmoment. Foto: Charlotte Pettersson

Efter snart ett års erfarenhet av den nya grundläggande militära utbildningen (GMU) för frivilliga rekryter är omdömet mycket positivt från både rekryter och befäl.

– I allt väsentligt är GMU redan bra, konstaterar Jacob Flodén, GMU-gruppen vid Militärhögskolan Halmstad. Det blir bara små förändringar i genomförandet 2012.

Innehållet reduceras något när det gäller sjukvårdsutbildning till förmån för ett lägre tempo i andra delar så att det finns mer tid för rekryten att befästa sin kunskap. Det är framförallt utbildningsstödet i form av färdiga utbildningsunderlag som utvecklats, till exempel i försvarskunskap. Smidigare övergångar mellan processerna före och efter GMU är ett annat mål för 2012 – allt för att inte stjäla tid och energi från själva genomförandet.

– Rekryterings- och anställningsprocessen har varit lite rörig, säger Ola Hansson, kompanichef vid Göta ingenjörregemente, Ing 2, i Eksjö. Det är ju nytt för hela organisationen att anställa soldater på så kort tid, men vi har löst det!

Kvalitetssäkring

Militärhögskolan Halmstad ansvarar sedan den 1 juli i år för ledning, samordning och kvalitetssäkring av GMU med stöd av förband, skolor och centra. Rekryt- och befälenskäter, utvecklingsmöten, utbildningsfältövningar och uppföljningsbesök på förband och utbildningsgrupper är viktiga verktyg i arbetet. I juni hölls ett utvecklingsmöte där erfarenheterna från det första GMU-genomförandet diskuterades. Nu har förslag till förändringar inför 2012 dömts av, och dessa har återkopplats under årets utbildningsfältövning.

Utbildningsfältövning i Halmstad

Ett sextiotal instruktörer, pluton- och kompanichefer har precis varit samlade under tre dagar för att ta ytterligare ett steg mot samsyn och ett identiskt genomförande oavsett var i landet rekryten utbildas – ett krav som regering och riksdag ställer på Försvarsmakten för att den blivande personalen ska kunna nyttjas flexibelt.

– Vi är fortfarande i en uppbyggnadsfas av GMU, och det är väl investerade dagar att mötas här, konstaterar Ola Hansson. Vi lyss-

nar, diskuterar och reflekterar tillsammans över nya förslag till bland annat kursbeskrivningar och instruktioner.

Examinationen i fokus

Under ett viktigt moment samlades deltagarna ute i terrängen för att diskutera praktiska examinationer under projekten "Patrull" och "Försvara".

– Hur bra ska en blivande soldat vara på att till exempel ta skydd och inta en eldställning efter genomförd GMU, exemplifierar Jacob Flodén. Rekrytens beteende är det som bedöms, men beteendet grundar sig på både kunskap och hur rekryten uppfattat situationen. Samtalet med rekryten är därför mycket viktigt, betonar han.

Framtiden

– En viktig framtidsfråga är att bestämma hur tillgänglig GMU:n ska vara – hur ofta ska man kunna rycka in och påbörja utbildningen, funderar Ola Hansson. Det gäller att ta vara på rätt personer när deras intresse är väckt.

Charlotte Pettersson

FÖRSVARSMAKTEN

Nyhetsbrevet vänder sig till anställda, frivilligorganisationer, samarbetspartners och andra intressenter till Halmstads garnison och ges ut av garnisonens informationsavdelning. Du hittar nyhetsbrevet och de senaste nyheterna från garnisonen på www.forsvarsmakten.se/halmstad. Anställda kan också läsa nyhetsbrevet på intranätet Emil. Christian Lövgren, redaktör.